

Kollektivhus – ett tryggt och hållbart boende såväl socialt och ekologiskt som ekonomiskt

Motion till Umeå kommunfullmäktige

2015-09-02

Bostaden är den plats där vi tillbringar merparten av vår tid. Vi har olika visioner om det ideala boendet som kan variera under olika faser i livet. Intresset för olika former av bostadsformer ökar och en större mångfald av boendeformer behövs även i Umeå.

Av de drygt 40 kollektivhus som finns i Sverige växte de flesta fram under 80-talet, främst i de större städerna. Att de utgör en så liten del av bostadsmarknaden, medför att många inte känner till vad detta boendalternativ kan erbjuda.

Ett kollektivhus är i princip ett vanligt bostadshus med normala lägenheter i olika storlekar, som ofta har en något mindre boyta och kök än i andra bostadshus. Men härutöver finns gemensamma lokaler där de boende kan laga mat och äta tillsammans, verkstad och andra utrymmen för hobbyaktiviteter och umgänge, ofta också gästtrum.

Det gemensamma storköket och matsalen är oftast kärnan i kollektivhuset. De vuxna brukar ingå i ett matlag som turas om att laga mat. I vissa hus erbjuds gemensam middag alla dagar, i andra vissa veckodagar. Arbetspass i storköket var tredje eller fjärde vecka är ganska vanligt, övriga dagar kan man anmäla sig som gäst till middagen i matsalen. Anhöriga och vänner kan bjudas in till måltiderna.

Kollektivhuset har många fördelar. För den enskilda individen blir det en enklare vardag när många hjälps åt med inköp och matlagning, ökad jämställdhet genom att man delar på det obetalda arbetet oavsett kön, ett stärkt socialt nätverk vilket ökar känslan av mening och samhörighet, ekonomiska fördelar genom gemensamma inköp av mat, verktyg mm. Det bidrar till ökad trivsel och trygghet för barn, vuxna och äldre eftersom man lär känna sina grannar. Detta innebär livskvalitet, vilket inte minst är viktigt för barnen. Att de får växa upp nära andra barn och får möta fler vuxna bidrar till en positiv utveckling.

Kollektivhuset har även samhällliga fördelar. Ett mer socialt hållbart boende med gemenskap, större känsla av samhörighet och meningsfullhet ger mer harmoniska invånare. Kollektivhuset innebär också ett miljömässigt hållbart boende med bland annat minskat koldioxidutsläpp och lägre energiförbrukning när man lagar mat ihop, använder många maskiner, ytor och saker gemensamt m.m.

Det finns olika slags kollektivhus. I vissa bor personer i alla åldrar, i andra de som passerat 40 år och är i "andra halvan av livet" utan hemmavarande barn. Det finns också så kallade trygghetsbostäder runt om i landet, med inbördes variationer även om trygghet, tillgänglighet, gemensamhetsutrymmen och särskild personal till stöd är gemensamma nämnare för många. För de trygghetsbostäder som fått investeringsstöd enligt Boverkets regler krävs att en person i hushållet har fyllt 70 år eller fyller 70 år under kalenderåret för inflyttning. Trygghetsboendet, som kan ses som en variant av kollektivhus, ger den äldre möjlighet att bo i gemenskap med andra, minskar otrygghet och isolering genom social samvaro och aktivitet om och när en önskar. Boendeformen anses ha ett indirekt förebyggandeperspektiv. Ett trygghetsboende finns i Umeå, ytterligare ett är under uppförande.

Runt om i Sverige är många nya kollektivhus på gång, men ännu inget i Umeå. Förverkligandet av ett eller flera kollektivhus här skulle bidra till att avhjälpa bostadsbristen, stämma väl med Umeås ambition om den hållbara staden, såväl socialt och ekologiskt som ekonomiskt.

Vänsterpartiet yrkar därför:

- att kommunfullmäktige ger AB Bostaden i uppdrag att utreda möjligheten att bygga kollektivhus i Umeå,
- att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen/mark och exploatering i uppdrag att undersöka kommunalt ägd mark där det skulle vara möjligt att bygga kollektivhus och om det är möjligt avsätta mark där kollektivhus kan uppföras, och
- att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen/mark och exploatering i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bygga kollektivhus i Umeå.

Gudrun Nordborg

Vänsterpartiet

